

Antirasistisk studiecirkel

Del 1. Att förstå rasismen

Del 2. Rasism och intersektionalitet

Del 3. Antirasism

Del 4. Antirasistisk kampanj

Two raised fists, one larger and one smaller, are visible on the left side of the image, symbolizing solidarity or protest. The larger fist is in the upper left, and the smaller one is in the lower left.

Antirasistisk studiecirkel

Del 1. Att förstå rasismer

Antirasistisk studiecirkel

Del 1. Att förstå rasismer

Detta är rasism: men rasism är så mycket mer

Vad är rasism: Ursprung?

1. Rasismen växte fram före kapitalismen
2. Den koloniala rasismen (Religiös rasism)
 - a. Vi har rätt/de har inte själar
 - b. Rätttegången i Valladolid med biskoparna Sepulveda o Bartolomei de las Casas
3. Kapitalismen växte fram och genomsyrades av rasism
 - a. raslig/raskapitalism
4. Den vetenskapliga rasismen (Biologisk rasism)
 - a. Vi vet rätt / rasbiologin
5. Officiellt avskaffades rasismen i och med andra världskrigets slut och genom lagar och konventioner från 1950-talet och framåt

Vad är rasism: en “ny” våg av rasism?

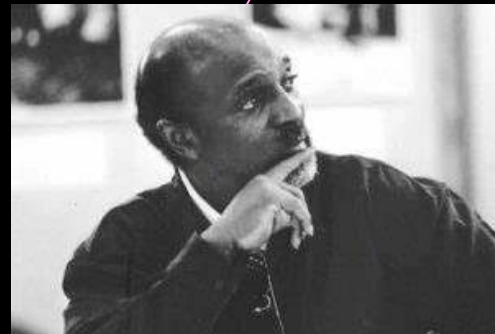
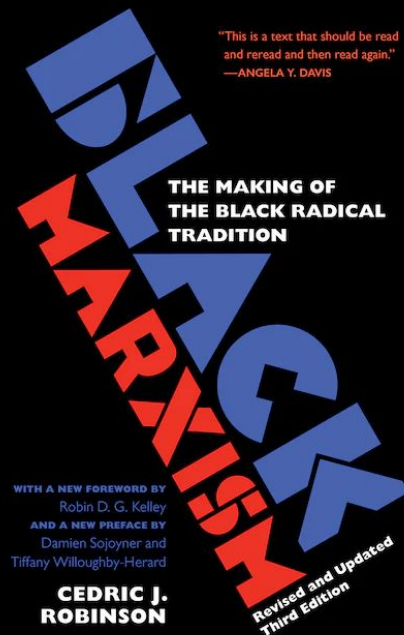
1. Slutet av 50-talet och framåt växer “nya former” av rasism fram
 - a. Reaktion på avkolonisering, medborgarrättsrörelsen, migranter och de rasifierade andras kamp för rättigheter
2. Kulturrasism, nyrasism
 - a. Varje kultur är sin egen värld o individer kan bara tillhöra en kultur
 - b. Rasierarkier kallas i dag kulturskillnader (jmf religiös rasism)
 - c. Blandningen utgör hotet (arternas mångfald – kulturernas mångfald)
 - d. Vi försvarar oss
3. Uttrycks ofta genom religion
 - a. Antisemitism, Rasism mot muslimer “Islamofobi”
4. Uttrycks ibland genom etnicitet/nation
 - a. Rasism mot Romer - Antiziganism

Därför är det ofta bättre att tala om rasism i plural: RASISMER

Varför finns rasism?

1. Rasism utgjorde och utgör en central praktik för att erövra, exploatera och exkludera
2. Kapitalismen växte fram i en rasistisk global ordning och vi kan därför förstå kapitalismen som raslig.
3. Dagens rasistiska strukturer är
 - a. dels ett resultat av kolonialismens och imperialismens utplundring av naturen och utsugning av människor.
 - b. dels en effekt av hur stater använt tankar om ett homogent folk och utestängandet och underordnandet av de andra genom övergrepp och förtryck mot grupper av människor, bland annat de som idag kallas nationella minoriteter och ursprungsbefolkningar.
4. Även om rasism av många ses som negativt, en effekt av uppgörelsen med nazismen utrotningsläger och de koloniala folkens befrielsekamp under 1940-60-talet, genomsyrar rasisiska idéer och praktiker fortfarande världen och Sverige idag.
5. Rasism och rasifieringen av "de andra" lever kvar i en ständig förändring genom föreställningar om ras, ofta uttryckta i mer diffusa former genom ord som invandrare, etnicitet och kultur, och genom den globala rasistiska världsordningen som gör att de som exploateras och exkluderas från det globala syd tystas ned och osynliggörs.

“I vissa historiska konjunkturer och under särskilda materiella villkor, tillskrivs människor vissa biologiska egenskaper med mening att skilja ut dem, att utesluta och att dominera: reproducerande föreställningar om ‘ras’, skapar de en rasifierad Andra och samtidigt rasifierar de sig själva.”

Rasismen är strukturell

1. Vi lever i en rasistisk global världsordning.
2. Rasistiska strukturer finns också i det svenska samhället.
 - a. Det yttrar sig i skilda levnadsvillkor såsom medellivslängd, sjukdomar, arbetsvillkor, boendestandard tillgång till välfärd både offentligt finansierade välfärdstjänster och socialförsäkringar
 - b. Det yttrar sig också i flykting- och migrationspolitiken
3. Västlandet i Sverige är till en del också baserad utsugning av människor och naturen i den globala syd.
4. Rasism bygger på två skilda logiker som i varierande grad vävs samman i verkligheten.
 - a. å ena sidan exploatering och
 - b. å andra sidan exkludering.
5. Rasismen bygger på processer av rasifiering, det vill säga hur grupper av människor, många (men inte alla) invandrade eller barn till invandrade, åtskiljs genom biologiska och kulturella konstruktioner och praktiker, och görs till annorlunda, mindre värda och underordnade.
6. Vit överhöghet, vithetslön och vithetsnorm är kopplat till
 - a. “samtidigt rasifierar de sig själva”
 - b. Den vita överhögheten är något som präglar dagens politiska landskap och den är universell.
7. Rasism är struktur, inte fördomar
 - a. Även om alla har mer eller mindre fördomar så skall det inte blandas ihop med “omvänd rasism”

Den exkluderande rasismen...

1. ...tar sin utgångspunkt i en tankefigur där negativt rasifierade grupper hotar samhället såväl kulturellt som ekonomiskt.
2. Den exkluderande rasismen utgår från att skillnaderna mellan grupper, kulturer och nationer är omöjliga att överbrygga.
3. Genom att se kulturer som närmast oföränderliga återskapas en tanke om ras.
 - a. Den exkluderande rasismen uttrycks först och främst genom en praktik baserad på segregering.
 - b. I sina mer aggressiva former av uteslutning används våld och i extrema fall syftar detta våld till eliminering.
4. De högerextrema, rasistiska och fascistiska organisationer och partier som sedan slutet av 1900-talet växt sig starkare i Europa kännetecknas först och främst av en exkluderande rasism.
5. I Sverige yttrar sig den exkluderande rasismen dels i misshandel, förföljelser och trakasserier, dels i olika former av diskriminering.
6. Diskriminering av människor på grund av utseende eller ursprung är förbjuden antingen den är medveten eller inte, men utgör trots det en del av det vardagliga samhällslivet.
7. Sedan hösten 2022 och Tidö-avtalet har den exkluderande rasismen blivit regeringspolitik.

Exkluderande rasism: Flyktingar, "infrastrukturkris", "behov för andrum", Tidö-avtalet och våld

"Rasistiskt våld uppstår inom ett nätverk av möjliggörande normer, antaganden, beteenden, institutionella arrangemang och politik som är strukturellt förbundna på ett sådant sätt att de återger de rasialiserade och könshierarkierna som kännetecknar det aktuella samhället"

Perry, B. (2001). In the Name of Hate: Understanding Hate Crimes. London: Routledge.

- Anders Breivik, Utöya
- Peter Mangs, serieskytten i Malmö
- John Ausonius, Lasermannen
- Anton Lundin Pettersson, Skolattacken i Trollhättan
- 27-årig man med nynazistiska kopplingar två personer
- Philip Manshaus, Moskéattacken i Bærum
- Pierre Lundgren, mordet på Gerard Gbeye i Klippan

“Vi behöver en växande tjänstesektor. Inte minst tänker jag på dem som kommer hit som flyktingar och som kan baka bröd, sy, passa barn och städa. De ska kunna få utlopp för sitt kunnande och dessutom få betalt för det.”

Jens Orback

Den exploaterande rasismen...

1. ...tar sin utgångspunkt i en nedvärdering av de andra, där möjligheten till exploatering blir en konsekvens av att de inte är lika mycket värda.
2. ...finns såväl direkt som indirekt i lagstiftning, men först och främst genom institutionella processer som producerar olika former av rasifierad diskriminering inom arbetsmarknaden, bostadsmarknaden, men även inom välfärdsinstitutioner.
3. ...har på många sätt gått hand i hand med nyliberalismen i sitt sökande efter att förbilliga arbetskraften.
4. ...innebär i regel att invandrade tvingas sälja sin arbetskraft till löner och arbetsvillkor som är betydligt sämre än andras på grund av sättet som migration lagstiftas.
5. ...har, genom rasistiska strukturer, gjort att klassamhället fått en rasifierad skiktning i Sverige, liksom i många andra europeiska länder.
6. ...håller vissa folk hålls nere i fattigdom och förtryck, vilket framstår som en bekräftelse av den rasistiska världsbilden, samtidigt som rasismen aktivt återskapar den orättvisa världsordningen.

“Allt är invandrarnas fel”

Först paradigmskiftet och sedan Tidö-avtalet

Ras är den modalitet i vilken klass upplevs, och invandrarbakgrund den centrala modaliteten i vilken ras upplevs.

Den invandrade "andra" blir ofta en symbol för rasifiering, eftersom endast vissa invandrade betraktas som invandrare, medan barnen till dessa invandrade reproduceras som rasifierade "andra" genom oxymoroner (två ord vars betydelser ensamma motsäger varandra) som "andra generationens invandrare" eller “invandrare”.

Fascism: exkluderande & exploaterande rasism

1. Sverige har kännetecknats av en politisk utveckling där den nyliberala exploaterande rasismen alltmer kommit att kompletteras med en exkluderande rasism
2. Tidö-avtalet kan ses som en karta på vad som kan kallas mikroskopiska statskupper.
 - a. Den demokratiska makten finns redan och genom att genomdriva en mängd snabba och mindre förändringar i lagstiftningen genomförs en demokratisk och osynlig statskupp.
 - b. Den är demokratisk då den genomförs korrekt
 - c. Det är en osynlig statskupp därför att sammantaget innebär de många små förändringar en grundläggande förändring av samhället
 - d. Osynligheten i det sammantagna resultatet av dessa mikroskopiska statskupper
3. Fascismen växer fram genom att exploaterande och exkluderande rasismerna förenas.
 - a. Tidö-avtalet är rasism, inte fascism, men en begynnande färdväg mot fascism i samarbete med ett fascistiskt parti.

Först kom de för kommunisterna
Och jag sa inte ifrån
Eftersom jag inte var kommunist

Sedan kom de för socialisterna
Och jag talade inte ut
Eftersom jag inte var socialist

Sedan kom de för att hämta
fackföreningsmedlemmarna
Och jag talade inte ut
Eftersom jag inte var fackföreningsman

Sedan kom de för judarna
Och jag talade inte ut
Eftersom jag inte var jude

Då kom de efter mig
Och det fanns ingen kvar
Att tala ut för mig

I dagens Sverige borde Martin Niemöllers dikt
inledas med...
Först kom de för muslimerna, och sedan de
invandrade

**Kunskap är inte tillräckligt,
det gäller att använda den i
kamp för rättvisa**

Några frågor att fundera på

1. Vad betyder att rasism är en (egen) struktur?
2. Vad är skillnaden på fördomar och rasism?
3. Hur ska vi använda uttrycken “rasifierade” och “rasifierade andra”?
4. På vilket sätt bör vi använda analyser av rasism i vår kamp?

Några referenser för dig som vill läsa vidare

1. Svenska referenser

2. Antirasistisk handbok <https://malmo.vansterpartiet.se/2023/01/30/las-var-antirasistika-handbok/>
3. Neergaard, A. (2018). Klassamhällets rasifiering i arbetslivet (14; Klass i Sverige). Katalys. <https://www.katalys.org/wp-content/uploads/2018/03/No-14.-Klassamh%C3%A4llets-rasifiering-i-arbetslivet.pdf>

4. Engelska referenser

5. Dahlstedt, M., & Neergaard, A. (2019). Crisis of Solidarity? Changing Welfare and Migration Regimes in Sweden. *Critical Sociology*, 45(1), 121–135. <https://doi.org/10.1177/0896920516675204>
6. Mulinari, D., & Neergaard, A. (2017). Theorising racism: Exploring the Swedish racial regime. *Nordic Journal of Migration Research*, 7(2), 88–96. <https://doi.org/10.1515/njmr-2017-0016>